

Aktualizacja nr 8
Planu Działania Systemu
Państwowe Ratownictwo Medyczne
dla Województwa Lubuskiego

Tekst jednolity
Gorzów Wlkp., dnia 17 listopada 2023 r.

Spis treści

CZEŚĆ I POSTANOWIENIA OGÓLNE	5
Wprowadzenie i założenia Wojewódzkiego planu działania systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne	5
ROZDZIAŁ I ZESPOŁY RATOWNICTWA MEDYCZNEGO – LICZBA RODZAJE, REJONY OPERACYJNE, OBSZARY DZIAŁANIA, DYSPONENCI, WYJAZDY ZESPOŁÓW RATOWNICTWA MEDYCZNEGO	6
1.1 Charakterystyka ogólna	6
1.2 Liczba, rodzaj, dysponenci, miejsca stacjonowania i adresy miejsc stacjonowania zespołów ratownictwa medycznego w poszczególnych rejonach operacyjnych, z określeniem obszaru działania dla każdego zespołu	7
1.3 Charakterystyka ogólna, liczba, rodzaj, adresy miejsc stacjonowania, maksymalny czas uruchomienia i dysponenci dodatkowych zespołów ratownictwa medycznego.	7
1.4 Liczba wyjazdów i czas dotarcia na miejsce zdarzenia zespołów ratownictwa medycznego za rok poprzedni	7
ROZDZIAŁ II LOTNICZE ZESPOŁY RATOWNICTWA MEDYCZNEGO	8
2.1 Charakterystyka ogólna	8
2.2 Liczba, miejsca stacjonowania i czas dyżuru lotniczych zespołów ratownictwa medycznego	10
ROZDZIAŁ III SZPITALNE ODDZIAŁY RATUNKOWE	11
3.1 Charakterystyka ogólna	11
3.2 Liczba i rozmieszczenie szpitalnych oddziałów ratunkowych	11
ROZDZIAŁ IV CENTRUM URAZOWE	12
4.1 Charakterystyka ogólna	12
4.2 Liczba i rozmieszczenie centrów urazowych	13
ROZDZIAŁ V CENTRUM URAZOWE DLA DZIECI	14
5.1 Charakterystyka ogólna	14
5.2 Liczba i rozmieszczenie centrów urazowych dla dzieci	15
ROZDZIAŁ VI JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE SZPITALI WYSPECJALIZOWANE W ZAKRESIE UDZIELANIA ŚWIADCZEŃ ZDROWOTNYCH NIEZBĘDNYCH DLA RATOWNICTWA MEDYCZNEGO	15
6.1 Charakterystyka ogólna	15
6.2 Liczba i rozmieszczenie jednostek organizacyjnych szpitali wyspecjalizowanych w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych niezbędnych dla ratownictwa medycznego, wraz z profilem tych jednostek oraz liczbą łóżek	15
ROZDZIAŁ VII HOSPITALIZACJE OSÓB W STANACH NAGŁEGO ZAGROŻENIA ZDROWOTNEGO	16
7.1 Charakterystyka ogólna	16

7.2 Liczba pacjentów w szpitalnym oddziale ratunkowym na obszarze województwa za rok poprzedni.....	17
7.3 Liczba pacjentów izb przyjęć szpitali na obszarze województwa za rok poprzedni	17
7.4 Liczba pacjentów centrum urazowego na obszarze województwa za rok poprzedni.....	17
7.5 Liczba pacjentów centrum urazowego dla dzieci na obszarze województwa za rok poprzedni	17
ROZDZIAŁ VIII SPOSÓB KOORDYNOWANIA DZIAŁAŃ JEDNOSTEK SYSTEMU PAŃSTWOWE RATOWNICTWO MEDYCZNE.....	18
8.1 Sposób koordynacji działań jednostek systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne	18
8.1.1 Sposób koordynacji działań jednostek systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne z uwzględnieniem postanowień zawartych w umowach międzynarodowych dotyczących współpracy transgranicznej w zakresie ratownictwa medycznego	19
8.2. Ogólne informacje o przyjmowaniu i obsłudze zgłoszeń o stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego	23
8.3. Liczba połączeń i czas obsługi zgłoszeń w dyspozytorni medycznej za rok poprzedni.....	25
8.4 Struktura i organizacja łączności radiowej ze wskazaniem rodzajów wykorzystywanych urządzeń.....	25
8.4.1 Zasady i organizacja komunikacji radiowej w systemie Państwowe Ratownictwo Medyczne, z wykorzystaniem przydzielonych numerów identyfikacyjnych zespołów ratownictwa medycznego i dyspozytorni medycznych.....	27
ROZDZIAŁ IX INFORMACJA NA TEMAT PERSONELU ZATRUDNIONEGO W JEDNOSTKACH SYSTEMU PAŃSTWOWE RATOWNICTWO MEDYCZNE.....	27
9.1 Liczba osób wykonujących zawód medyczny w jednostkach systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne, o których mowa w art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz. U. z 2023 r. poz. 1541).....	27
ROZDZIAŁ X JEDNOSTKI WSPÓŁPRACUJĄCE Z SYSTEMEM PAŃSTWOWE RATOWNICTWO MEDYCZNE	27
10.1 Charakterystyka ogólna jednostek współpracujących z systemem Państwowe Ratownictwo Medyczne	27
10.2. Informacja o Rejestrze Jednostek Współpracujących z systemem Państwowe Ratownictwo Medyczne	28
ROZDZIAŁ XI PLANOWANE NOWE JEDNOSTKI SYSTEMU PAŃSTWOWE RATOWNICTWO MEDYCZNE	28
11.1 Informacje o planowanych na kolejne lata nowych, przenoszonych lub likwidowanych zespołach ratownictwa medycznego, w tym ich liczba, rodzaj, rozmieszczenie i planowany czas uruchomienia.....	28
11.2 Informacje o planowanych na kolejne lata nowych, przenoszonych lub likwidowanych szpitalnych oddziałach ratunkowych i planowany czas uruchomienia	28

11.3 Informacje o planowanych na kolejne lata nowych, przenoszonych lub likwidowanych centrach urazowych lub centrach urazowych dla dzieci na obszarze województwa i planowany czas uruchomienia	29
Wykaz załączników do Części I Planu działania systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne dla województwa lubuskiego.	29
CZĘŚĆ II POSTANOWIENIA SZCZEGÓŁOWE.....	30
ROZDZIAŁ XII SPIS AKTUALIZACJI WOJEWÓDZKIEGO PLANU DZIAŁANIA SYSTEMU PAŃSTWOWE RATOWNICTWO MEDYCZNE DLA WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO	30
12. 1 Arkusz zmian i aktualizacji „Wojewódzkiego planu działania systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne dla województwa lubuskiego”	30

CZĘŚĆ I POSTANOWIENIA OGÓLNE

Wprowadzenie i założenia Wojewódzkiego Planu Działania Systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne

System Państwowe Ratownictwo Medyczne został stworzony w celu realizacji zadań państwa polegających na zapewnieniu pomocy każdej osobie znajdującej się w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego. Zgodnie z art. 21 ustawy z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz. U. z 2023 poz. 1541) System Państwowe Ratownictwo Medyczne (PRM) działa na obszarze województwa na podstawie wojewódzkiego planu działania systemu. Projekt planu sporządza wojewoda i przekazuje Ministrowi Zdrowia celem zatwierdzenia. W razie potrzeb plan podlega aktualizacji. Szczegółowy zakres danych objętych planem oraz ramowy wzór planu określa rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 8 listopada 2018 r. w sprawie wojewódzkiego planu działania systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne (Dz. U. z 2023 r., poz. 1060).

W ramach systemu działają:

1. Organy administracji rządowej właściwe w zakresie wykonywania zadań systemu:
 - a) minister właściwy do spraw zdrowia,
 - b) wojewoda;
2. Jednostki systemu:
 - a) szpitalne oddziały ratunkowe,
 - b) zespoły ratownictwa medycznego, w tym lotnicze zespoły ratownictwa medycznego.

Z systemem współpracują centra urazowe, jednostki organizacyjne szpitali wyspecjalizowane w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych niezbędnych dla ratownictwa medycznego oraz służby ustawowo powołane do niesienia pomocy osobom w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego. Zgodnie z art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym jednostkami współpracującymi z systemem są:

- 1) jednostki organizacyjne Państwowej Straży Pożarnej,
- 2) jednostki ochrony przeciwpożarowej włączone do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego,
- 3) jednostki organizacyjne Policji i Straży Granicznej,
- 4) jednostki podległe Ministrowi Obrony Narodowej,

- 5) podmioty uprawnione do wykonywania ratownictwa górskiego na podstawie przepisów ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie i ratownictwie w górach i na zorganizowanych terenach narciarskich,
- 6) podmioty uprawnione do wykonywania ratownictwa wodnego na podstawie przepisów ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych,
- 7) podmioty uprawnione do wykonywania ratownictwa górniczego na podstawie przepisów ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. - Prawo geologiczne i górnicze,
- 8) jednostki organizacyjne Morskiej Służby Poszukiwania i Ratownictwa, o której mowa w ustawie z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie morskim,
- 9) podmioty niewymienione w pkt 1-8 oraz społeczne organizacje, które w ramach swoich zadań ustawowych lub statutowych są obowiązane do niesienia pomocy osobom w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego,
- które uzyskały wpis do rejestru jednostek współpracujących z systemem.

Nadzór nad systemem na terenie kraju sprawuje minister właściwy do spraw zdrowia. Planowanie, organizowanie, koordynowanie systemu oraz nadzór nad systemem na terenie województwa jest **zadaniem wojewody**.

ROZDZIAŁ I ZESPOŁY RATOWNICTWA MEDYCZNEGO – LICZBA RODZAJE, REJONY OPERACYJNE, OBSZARY DZIAŁANIA, DYSPOWENI, WYJAZDY ZESPOŁÓW RATOWNICTWA MEDYCZNEGO

1.1 Charakterystyka ogólna

Zespoły ratownictwa medycznego dzielą się na:

1. Zespoły specjalistyczne, w skład których wchodzi co najmniej trzy osoby uprawnione do wykonywania medycznych czynności ratunkowych, w tym lekarz systemu oraz pielęgniarka systemu lub ratownik medyczny.
2. Zespoły podstawowe, w skład których wchodzi co najmniej dwie osoby uprawnione do wykonywania medycznych czynności ratunkowych, w tym pielęgniarka systemu lub ratownik medyczny.

1.2 Liczba, rodzaj, dysponenci, miejsca stacjonowania i adresy miejsc stacjonowania zespołów ratownictwa medycznego w poszczególnych rejonach operacyjnych, z określeniem obszaru działania dla każdego zespołu

W Województwie Lubuskim od dnia 1 kwietnia 2023 roku po zmianach funkcjonuje łącznie 55 Zespołów Ratownictwa Medycznego, w tym 8 specjalistycznych Zespołów Ratownictwa Medycznego oraz 47 podstawowych Zespołów Ratownictwa Medycznego. W okresie od 1 maja do 30 września każdego roku w godzinach 7-19 (12 godz. na dobę) w specjalistycznym Zespole Ratownictwa Medycznego stacjonującym w Zielonej Górze, funkcjonuje dodatkowa osoba uprawniona do wykonywania medycznych czynności ratunkowych, poruszająca się na motocyklu.

Szczegóły dot. rejonów operacyjnych i miejsc stacjonowania Zespołów Ratownictwa Medycznego przedstawia **tabela 1**.

Informacja dot. zespołów ratownictwa medycznego włączonych do systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne znajduje się w **tabeli 2**.

1.3 Charakterystyka ogólna, liczba, rodzaj, adresy miejsc stacjonowania, maksymalny czas uruchomienia i dysponenci dodatkowych zespołów ratownictwa medycznego.

W przypadku zdarzeń o charakterze nadzwyczajnym istnieje możliwość uruchomienia dodatkowych Zespołów Ratownictwa Medycznego na podstawie decyzji, o której mowa w art. 30 ust. 1 ustawy o PRM.

Informacja dot. dodatkowych Zespołów Ratownictwa Medycznego znajduje się w **tabeli 3**.

1.4 Liczba wyjazdów i czas dotarcia na miejsce zdarzenia zespołów ratownictwa medycznego za rok poprzedni.

Na podstawie danych pozyskanych z Systemu Wspomagania Dowodzenia Państwowego Ratownictwa Medycznego (SWD PRM) ustalono, iż łączna liczba wykonanych wyjazdów w całym województwie w okresie od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2022 r. wyniosła 96.913, tj. średnio 4,9 wyjazdów na 1 ZRM na dobę.

Zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy o Państwowym Ratownictwie Medycznym:

- 1) mediana czasu dotarcia - w skali każdego miesiąca - jest nie większa niż 8 minut w mieście powyżej 10 tysięcy mieszkańców i 15 minut poza miastem powyżej 10 tysięcy mieszkańców;

2) maksymalny czas dotarcia nie może być dłuższy niż 15 minut w mieście powyżej 10 tysięcy mieszkańców i 20 minut poza miastem powyżej 10 tysięcy mieszkańców. Przyjmuje się, że 0,5 % przypadków o najdłuższych czasach dotarcia w skali każdego miesiąca nie bierze się pod uwagę w naliczaniu parametrów określonych w ust. 1 ustawy, z zastrzeżeniem, że przypadki te nie podlegają kumulacji pomiędzy miesiącami.

W 2022 r. mediana ZRM dla województwa wynosiła odpowiednio:

- w mieście powyżej 10 tysięcy mieszkańców: 11:32 minut,
- poza miastem powyżej 10 tysięcy mieszkańców: 19:52 minut.

Wyjazdy Zespołów Ratownictwa Medycznego przedstawia **tabela 4**.

Szczegóły dot. czasów dotarcia Zespołów Ratownictwa Medycznego zawiera **tabela 5**.

ROZDZIAŁ II LOTNICZE ZESPOŁY RATOWNICTWA MEDYCZNEGO

2.1 Charakterystyka ogólna

Dysponentem lotniczych zespołów ratownictwa medycznego jest Lotnicze Pogotowie Ratunkowe (LPR).

Na terenie województwa lubuskiego LPR dysponuje 2 śmigłowcami ratowniczymi typu EC 135 w standardzie wyposażenia karetki specjalistycznej.

Medyczne czynności ratunkowe wykonywane są przez:

1) Śmigłowcową Służbę Ratownictwa Medycznego (HEMS), z gotowością startu:

a) w dzień:

- do 3 minut - w promieniu do 60 km - (z wyjątkiem baz, w przypadku których, ze względu na lokalne ograniczenia, została wydana decyzja Dyrektora o wydłużeniu gotowości),
- do 6 minut - w promieniu do 60 km - w okresie od 30 minut przed wschodem słońca do godziny 6:30 czasu lokalnego w bazie HEMS pełniącej dyżur całodobowy,
- do 6 minut - w promieniu powyżej 60 km do 130 km - (z wyjątkiem baz, w przypadku których, ze względu na lokalne ograniczenia, została wydana decyzja Dyrektora o wydłużeniu gotowości),
- do 15 minut - w promieniu powyżej 130 km,

b) w nocy:

- do 15 minut w promieniu do 60 km,
- do 30 minut w promieniu powyżej 60 km,

- c) w lotach HEMS do zdarzeń w górach lub we współpracy z góorskimi służbami
- ratowniczymi lub z wykorzystaniem technik wysokościowych, czas podany w pkt. 1 lit a) może zostać wydłużony o czas niezbędny na specjalne przygotowanie śmigłowca do misji, jednak nie więcej niż o 15 minut,
- d) w lotach z Państwową Strażą Pożarną, Strażą Graniczną, Policją lub innymi służbami, z gotowością do startu do 30 minut,
- 2) Samolotowy Zespół Transportowy (SZT), z czasem do startu (liczonym od momentu otrzymania wezwania z Centrum Operacyjnego LPR) w dzień i w nocy:
- a) do 60 minut, w przypadku wezwania w pierwszej godzinie dyżuru na danej zmianie dyżurowej,
- b) do 30 minut, w przypadku każdego kolejnego wezwania na danej zmianie dyżurowej.
- 3) Śmigłowcowy Zespół Transportowy (ŚZT) z czasem do startu (liczonym od momentu otrzymania wezwania z Centrum Operacyjnego LPR):
- a) w dzień do 15 minut,
- b) w nocy:
- do 15 minut – w promieniu do 60 km,
 - do 30 minut – w promieniu powyżej 60 km.

Zasady uruchomienia zespołu ratownictwa medycznego HEMS

Dysponowanie Lotniczych Zespołów Ratownictwa Medycznego (HEMS) do lotów w ramach medycznych czynności ratunkowych:

- 1) W celu realizacji medycznych czynności ratunkowych HEMS może zostać zadysponowany przez:
- a) dyspozytora medycznego, o którym mowa w art. 26 ustawy z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym,
- b) dyspozytora Centrum Operacyjnego LPR,
- c) dyspozytorów innych podmiotów ratowniczych (m.in. PSP, GOPR, TOPR, WOPR, PRO, MSR) poprzez dyspozytora medycznego, o którym mowa w lit. a lub bezpośrednio na podstawie podpisanych porozumień.
- 2) Zadysponowanie zespołu HEMS odbywa się drogą telefoniczną lub radiową.
- 3) HEMS może zostać zadysponowany w przypadkach:
- a) stwierdzenia, że czas dotarcia zespołu ratownictwa medycznego innego niż lotniczy zespół ratownictwa medycznego na miejsce zdarzenia jest dłuższy niż lotniczego zespołu ratownictwa medycznego,

- b) gdy czas transportu osoby w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego drogą powietrzną z miejsca zdarzenia do:
- ✓ szpitalnego oddziału ratunkowego lub do szpitala wskazanego przez dyspozytora wysyłającego lub wojewódzkiego koordynatora ratownictwa medycznego jest krótszy od czasu transportu zespołami ratownictwa medycznego innymi niż lotnicze zespoły ratownictwa i może przynieść korzyści w dalszym procesie leczenia,
 - ✓ szpitala, w którym znajduje się centrum urazowe, centrum urazowe dla dzieci lub jednostka organizacyjna szpitala wyspecjalizowana w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych niezbędnych dla ratownictwa medycznego, jest krótszy od czasu transportu zespołami ratownictwa medycznego innymi niż lotnicze zespoły ratownictwa medycznego i może przynieść korzyści w dalszym procesie leczenia,
 - ✓ gdy w ocenie dyspozytora wysyłającego jest to niezbędne.
- 4) Istnieje możliwość niewykonania transportu z miejsca zdarzenia/wezwania ze względu na ryzyko w zakresie bezpieczeństwa lotu, ograniczenia operacyjne lub ograniczenia wynikające z przepisów prawa.

2.2 Liczba, miejsca stacjonowania i czas dyżuru lotniczych zespołów ratownictwa medycznego

Lotnicze Zespoły Ratownictwa Medycznego w województwie lubuskim, stacjonują przy ul. Skokowej 17, 66-015 Zielona Góra (telefony alarmowe – 605 885 390, 22 22 77 615 oraz na częstotliwości ogólnopolskiej 169.000 MHz), oraz przy ul. Jana Dekerta 4, 66-400 Gorzów Wielkopolski (telefony alarmowe – 785 390 198, 22 22 77 624) i udzielają świadczeń opieki zdrowotnej w postaci medycznych czynności ratunkowych oraz lotniczego transportu sanitarnego.

Informacje dot. lotniczych zespołów ratownictwa medycznego w Województwie Lubuskim zawiera **tabela 6**.

ROZDZIAŁ III SZPITALNE ODDZIAŁY RATUNKOWE

3.1 Charakterystyka ogólna

Szpitalny Oddział Ratunkowy jest komórką organizacyjną szpitala, stanowiącą jednostkę systemu udzielającą świadczeń opieki zdrowotnej osobom w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego.

Świadczenia opieki zdrowotnej udzielane przez szpitalne oddziały ratunkowe są finansowane na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2561), w ramach środków określonych w planie finansowym Narodowego Funduszu Zdrowia.

Szczegółowe zadania szpitalnych oddziałów ratunkowych, wymagania dotyczące lokalizacji szpitalnych oddziałów ratunkowych w strukturze szpitala i warunków technicznych oraz minimalne wyposażenie, organizację oraz minimalne zasoby kadrowe szpitalnych oddziałów ratunkowych określa rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 27 czerwca 2019 r. w sprawie szpitalnego oddziału ratunkowego (Dz. U. z 2023 r. poz. 1225).

Szpitalne oddziały ratunkowe oraz izby przyjęć zobowiązane są do posiadania telefonów stacjonarnych działających nawet w przypadku braku zasilania w energię elektryczną.

3.2 Liczba i rozmieszczenie szpitalnych oddziałów ratunkowych

Na terenie Województwa Lubuskiego znajduje się 8 Szpitalnych Oddziałów Ratunkowych.

W uzgodnieniu z Dyrektorem Lubuskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia w Zielonej Górze, po dokonaniu oceny zabezpieczenia świadczeń stwierdzono, iż dotychczasowa liczba i rozmieszczenie szpitalnych oddziałów ratunkowych stanowi właściwe zabezpieczenie świadczeń zdrowotnych z zakresu ratownictwa medycznego.

Szczegóły dot. szpitalnych oddziałów ratunkowych znajdują się w **tabeli 7**.

ROZDZIAŁ IV CENTRUM URAZOWE

4.1 Charakterystyka ogólna

Centrum urazowe to wydzielona funkcjonalnie część szpitala, w którym działa szpitalny oddział ratunkowy, w której to części specjalistyczne oddziały są powiązane ze sobą organizacyjnie oraz zakresem zadań, w sposób pozwalający na szybkie diagnozowanie i leczenie pacjenta urazowego, spełniająca wymagania określone w ustawie o Państwowym Ratownictwie Medycznym.

Pacjent urazowy – oznacza osobę w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego spowodowanego działaniem czynnika zewnętrznego, którego następstwem są ciężkie, mnogie lub wielonarządowe obrażenia ciała.

Centrum urazowe przyjmuje, kompleksowo diagnozuje i wielospecjalistycznie leczy pacjenta urazowego, zgodnie z aktualną wiedzą medyczną w zakresie leczenia ciężkich, mnogich lub wielonarządowych obrażeń ciała. Szczegółowe wymagania organizacyjne w zakresie minimalnego wyposażenia diagnostycznego i technicznego, zasoby kadrowe, kryteria kwalifikacji osoby w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego do leczenia w centrum urazowym i sposób postępowania z pacjentem urazowym zostały określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 18 czerwca 2010 r. w sprawie centrum urazowego (Dz. U. Nr 118, poz. 803).

Centrum urazowe:

- 1) zabezpiecza, w zakresie świadczeń zdrowotnych, populację nie mniejszą niż 1 mln mieszkańców, zamieszkującą obszar pozwalający na dotarcie z miejsca zdarzenia do centrum urazowego w ciągu 1,5 godziny;
- 2) współpracuje z uczelnią medyczną w rozumieniu ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce lub inną uczelnią publiczną, która utworzyła lub prowadzi podmiot leczniczy prowadzący szpital;
- 3) zapewnia działanie w swojej strukturze specjalistycznych oddziałów zabiegowych i pracowni diagnostycznych:
 - a) oddziału anestezjologii i intensywnej terapii, zapewniającego gotowość co najmniej dwóch stanowisk intensywnej terapii do udzielania świadczeń zdrowotnych pacjentowi urazowemu,
 - b) bloku operacyjnego, zapewniającego stałą gotowość co najmniej jednej sali operacyjnej do udzielania świadczeń zdrowotnych pacjentowi urazowemu,

- c) pracowni endoskopii diagnostycznej i zabiegowej czynnej całą dobę,
- d) oddziałów, w szczególności:
 - ✓ chirurgii ogólnej lub obrażeń wielonarządowych,
 - ✓ ortopedii i traumatologii narządu ruchu,
 - ✓ neurochirurgii lub chirurgii ogólnej z profilem neurotraumatologii,
 - ✓ chirurgii naczyń lub chirurgii ogólnej z profilem chirurgii naczyń;
- 4) zapewnia dostęp do pracowni diagnostyki laboratoryjnej i obrazowej, czynnej całą dobę;
- 5) zapewnia dostępność do świadczeń zdrowotnych udzielanych przez lekarza posiadającego tytuł specjalisty w dziedzinie kardiochirurgii lub torakochirurgii w czasie nie dłuższym niż 30 minut od chwili stwierdzenia okoliczności uzasadniających udzielanie takich świadczeń;
- 6) dysponuje lądowiskiem lub lotniskiem dla śmigłowca ratunkowego, zlokalizowanym w takiej odległości, aby możliwe było przyjęcie pacjenta urazowego, bez pośrednictwa specjalistycznych środków transportu sanitarnego.

4.2 Liczba i rozmieszczenie centrów urazowych

Minister Zdrowia w piśmie MZ-OKR-RM-075-3934-325/SZ/09 z dnia 10 listopada 2009 r., po analizie ankiet dotyczących organizacji, struktury świadczeń szpitali, jak i rozmieszczenia pozostałej sieci sąsiadujących centrów urazowych (we Wrocławiu, Poznaniu i Szczecinie), wskazał Szpital Wojewódzki SP ZOZ w Zielonej Górze (przekształcenie z dniem 12.01.2016 r. w spółkę prawa handlowego i obecnie funkcjonuje pod nazwą Szpital Uniwersytecki im. Karola Marcinkowskiego w Zielonej Górze Sp. z o.o.) jako najlepsze rozwiązanie dla umiejscowienia centrum urazowego. Centrum urazowe w Zielonej Górze zabezpiecza ciągłość szybkiego postępowania diagnostycznego oraz kompleksowego leczenia w jednym wysokospecjalistycznym szpitalu osoby w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego spowodowanego działaniem czynników zewnętrznych. Funkcjonowanie centrów urazowych przyczyni się do zmniejszenia powikłań, a także do obniżenia wysokiej śmiertelności i kalectwa pourazowego.

ROZDZIAŁ V CENTRUM URAZOWE DLA DZIECI

5.1 Charakterystyka ogólna

Centrum urazowe dla dzieci stanowi wydzielona funkcjonalnie część szpitala, w rozumieniu przepisów o działalności leczniczej, w którym działa szpitalny oddział ratunkowy, w której to części specjalistyczne oddziały są powiązane ze sobą organizacyjnie oraz zakresem zadań, w sposób pozwalający na szybkie diagnozowanie i leczenie pacjenta urazowego dziecięcego, spełniającą wymagania określone w ustawie.

Pacjentem urazowym dziecięcym jest osoba do ukończenia 18 roku życia w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego spowodowanego działaniem czynnika zewnętrznego, którego następstwem są ciężkie, mnogie lub wielonarządowe obrażenia ciała.

Centrum urazowe dla dzieci, zgodnie z zapisami art. 39f ustawy o Państwowym Ratownictwie Medycznym:

- 1) zabezpiecza, w zakresie świadczeń zdrowotnych, o których mowa w art. 39g ust. 1, populację nie mniejszą niż 1 mln mieszkańców, zamieszkującą obszar pozwalający na dotarcie z miejsca zdarzenia do centrum urazowego dla dzieci w ciągu 1,5 godziny;
- 2) współpracuje z uczelnią medyczną w rozumieniu ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce lub inną uczelnią publiczną, która utworzyła lub prowadzi podmiot leczniczy prowadzący szpital;
- 3) zapewnia działanie w swojej strukturze specjalistycznych oddziałów zabiegowych:
 - a) oddziału anestezjologii i intensywnej terapii, zapewniającego gotowość co najmniej dwóch stanowisk intensywnej terapii do udzielania świadczeń zdrowotnych pacjentowi urazowemu dziecięcemu,
 - b) bloku operacyjnego, zapewniającego stałą gotowość co najmniej jednej sali operacyjnej do udzielania świadczeń zdrowotnych pacjentowi urazowemu dziecięcemu,
 - c) oddziału chirurgii dziecięcej oraz oddziałów lub specjalistów neurochirurgii lub neurotraumatologii, ortopedii i traumatologii narządu ruchu;
- 4) zapewnia dostęp do pracowni diagnostyki laboratoryjnej i obrazowej, endoskopii diagnostycznej i zabiegowej czynnej całą dobę;
- 5) zapewnia dostępność do świadczeń zdrowotnych udzielanych przez lekarza posiadającego specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie kardiochirurgii lub chirurgii klatki piersiowej w czasie nie dłuższym niż 30 minut od chwili stwierdzenia okoliczności uzasadniających udzielanie takich świadczeń;

- 6) zapewnia dostępność do świadczeń zdrowotnych udzielanych przez lekarza posiadającego specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie chirurgii szczękowo-twarzowej w czasie nie dłuższym niż 12 godzin od chwili stwierdzenia okoliczności uzasadniających udzielanie takich świadczeń.

5.2 Liczba i rozmieszczenie centrów urazowych dla dzieci

Na terenie województwa lubuskiego nie funkcjonuje centrum urazowe dla dzieci.

ROZDZIAŁ VI JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE SZPITALI WYSPECJALIZOWANE W ZAKRESIE UDZIELANIA ŚWIADCZEŃ ZDROWOTNYCH NIEZBĘDNYCH DLA RATOWNICTWA MEDYCZNEGO

6.1 Charakterystyka ogólna

Jednostki organizacyjne szpitali wyspecjalizowane w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych niezbędnych dla ratownictwa medycznego, ujęte w niniejszym planie współpracują z systemem Państwowe Ratownictwo Medyczne i są zobowiązane niezwłocznie udzielić niezbędnych świadczeń opieki zdrowotnej pacjentowi urazowemu albo osobie w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego.

W razie konieczności szpital, w którym znajduje się jednostka organizacyjna szpitala wyspecjalizowana w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych niezbędnych dla ratownictwa medycznego, zapewnia niezwłoczny transport sanitarny pacjenta urazowego albo osoby w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego do najbliższego zakładu opieki zdrowotnej udzielającego świadczeń opieki zdrowotnej w odpowiednim zakresie.

6.2 Liczba i rozmieszczenie jednostek organizacyjnych szpitali wyspecjalizowanych w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych niezbędnych dla ratownictwa medycznego, wraz z profilem tych jednostek oraz liczbą łóżek

Wg stanu na dzień 19.09.2023 r., w Województwie Lubuskim, w 18 szpitalach dostępne były 2.773 łóżka.

W Województwie Lubuskim działa 5 ośrodków leczenia udarów – Gorzów Wlkp., Świebodzin, Żary, Zielona Góra, Nowa Sól.

W Województwie Lubuskim działają 4 ośrodki kardiologii interwencyjnej – hemodynamiki – Gorzów Wlkp., Zielona Góra, Nowa Sól, Żary.

W **tabeli 8** przedstawiono dane adresowe szpitali oraz liczbę łóżek na poszczególnych oddziałach (stan na 19.09.2023 r.).

ROZDZIAŁ VII HOSPITALIZACJE OSÓB W STANACH NAGŁEGO ZAGROŻENIA ZDROWOTNEGO

7.1 Charakterystyka ogólna

Jednostki systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne udzielają medycznych czynności ratunkowych w celu ratowania osoby w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego. **Stan nagłego zagrożenia zdrowotnego**, zgodnie z definicją ustawową, to stan polegający na nagłym lub przewidywanym w krótkim czasie pojawieniu się objawów pogarszania zdrowia, którego bezpośrednim następstwem może być poważne uszkodzenie funkcji organizmu lub uszkodzenie ciała lub utrata życia, wymagający podjęcia natychmiastowych medycznych czynności ratunkowych i leczenia.

Zespół ratownictwa medycznego transportuje osobę w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego do najbliższego, pod względem czasu dotarcia, szpitalnego oddziału ratunkowego lub do szpitala wskazanego przez dyspozytora medycznego lub wojewódzkiego koordynatora ratownictwa medycznego.

W przypadku, gdy u osoby w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego zostanie stwierdzony stan, który zgodnie ze standardami postępowania, o których mowa w art. 43 ustawy o Państwowym Ratownictwie Medycznym, wymaga transportu z miejsca zdarzenia bezpośrednio do szpitala, w którym znajduje się centrum urazowe lub centrum urazowe dla dzieci, albo do jednostki organizacyjnej szpitala wyspecjalizowanej w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych niezbędnych dla ratownictwa medycznego, lub gdy tak zadecyduje kierownik zespołu ratownictwa medycznego, osobę w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego transportuje się bezpośrednio do szpitala, w którym znajduje się odpowiednie centrum albo jednostka organizacyjna szpitala wyspecjalizowana w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych niezbędnych dla ratownictwa medycznego, wskazanego przez dyspozytora medycznego lub wojewódzkiego koordynatora ratownictwa medycznego. W przypadku transportu poza obszar działania dyspozytorni medycznej transport koordynuje wojewódzki koordynator ratownictwa medycznego.

Szpital udzielający świadczeń opieki zdrowotnej w ramach środków publicznych, zobowiązany jest do przyjęcia osoby w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego. Odmowa skutkuje zastosowaniem kary umownej określonej w umowie o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej lub niezwłocznym rozwiązaniem tej umowy.

7.2 Liczba pacjentów w szpitalnym oddziale ratunkowym na obszarze województwa za rok poprzedni

Świadczenia w Szpitalnym Oddziale Ratunkowym są realizowane w ramach całodobowej gotowości do udzielania świadczeń osobom znajdującym się w stanie zagrożenia życia i zdrowia. Obejmują one procedury diagnostyczno-terapeutyczne, a w szczególności świadczenia polegające na wstępnej diagnostyce i podjęciu leczenia w zakresie niezbędnym do stabilizacji funkcji życiowych osób znajdujących się w stanie nagłego zagrożenia życia, lub zdrowia z przyczyny wewnętrznej lub zewnętrznej, w tym w szczególności z powodu wypadku, urazu, zatrucia, zarówno u dorosłych jak i u dzieci. Świadczenia obejmują zabezpieczenie medyczne pacjentów i zapewnienie im transportu w celu zachowania ciągłości procesu leczenia.

Dane dotyczące liczby pacjentów w Szpitalnych Oddziałach Ratunkowych na terenie Województwa Lubuskiego zawiera **tabela 9**.

7.3 Liczba pacjentów izb przyjęć szpitali na obszarze województwa za rok poprzedni

Dane dotyczące liczby pacjentów w izbach przyjęć na terenie Województwa Lubuskiego zawiera **tabela 10**.

7.4 Liczba pacjentów centrum urazowego na obszarze województwa za rok poprzedni

Dane dotyczące liczby pacjentów w centrum urazowym na terenie Województwa Lubuskiego zawiera **tabela 11**.

7.5 Liczba pacjentów centrum urazowego dla dzieci na obszarze województwa za rok poprzedni

W Województwie Lubuskim nie funkcjonuje centrum urazowe dla dzieci. W związku z powyższym nie wypełnia się **tabeli 12**.

ROZDZIAŁ VIII SPOSÓB KOORDYNOWANIA DZIAŁAŃ JEDNOSTEK SYSTEMU PAŃSTWOWE RATOWNICTWO MEDYCZNE

8.1 Sposób koordynacji działań jednostek systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne

Podstawowe zasady dotyczące koordynacji działań jednostek systemu zostały określone w ustawie o Państwowym Ratownictwie Medycznym i wydanych na jej podstawie aktach wykonawczych.

Na terenie Województwa Lubuskiego stanowisko Wojewódzkiego Koordynatora Ratownictwa Medycznego (WKRM) zlokalizowane jest w siedzibie Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. przy ul. Jagiellończyka 8. Zadania WKRM zostały określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 16 sierpnia 2018 r. (Dz. U. z 2018 r., poz. 1655) w sprawie szczegółowego zakresu zadań wojewódzkiego koordynatora ratownictwa medycznego.

Na terenie Województwa Lubuskiego funkcjonują jednolite zasady postępowania z pacjentem zatwierdzone i wprowadzone przez Ministra Zdrowia:

- „Dobre praktyki postępowania z pacjentem z podejrzeniem udaru mózgu” oraz „Algorytm postępowania dyspozytorów medycznych i zespołów ratownictwa medycznego w oparciu o dobre praktyki postępowania z pacjentem z podejrzeniem udaru mózgu”,
- „Dobre praktyki postępowania z pacjentem z podejrzeniem ostrego zespołu wieńcowego” oraz „Rekomendowany algorytm postępowania dyspozytorów medycznych i zespołów z podejrzeniem ostrego zespołu wieńcowego”,
- „Dobre praktyki postępowania w szpitalnych oddziałach ratunkowych i w izbach przyjęć”,
- „Dobre praktyki leczenia bólu”,
- „Dobre praktyki postępowania dyspozytorów medycznych, zespołów ratownictwa medycznego oraz SOR/IP wobec pacjenta z hemofilią lub pokrewną skazą krwotoczną”.

Powyższe dobre praktyki znajdują się na stronie Ministerstwa Zdrowia: <https://www.gov.pl/web/zdrowie/dobre-praktyki>.

Stosowanie dobrych praktyk oraz algorytmu w dyspozytorniach medycznych i zespołach ratownictwa medycznego pozwoli na skrócenie czasu, w jakim osoba chora otrzyma właściwą pomoc medyczną na etapie przedszpitalnym oraz docelowo w wyspecjalizowanym ośrodku.

Na terenie Województwa Lubuskiego, w przypadku powiadomienia dyspozytora medycznego o zdarzeniu o potencjalnym charakterze mnogim/masowym, uruchamiana jest procedura pn.: „*Procedura postępowania na wypadek zdarzeń z dużą liczbą poszkodowanych*”. Opracowanie to stanowi dodatkowe narzędzie, ujednolicone w skali kraju, którego celem jest wsparcie i zapewnienie prawidłowego postępowania w obszarze zadań dyspozytorów medycznych, zespołów ratownictwa medycznego, wojewódzkich koordynatorów ratownictwa medycznego, szpitalnych oddziałów ratunkowych, centrów urazowych, izb przyjęć, jednostek organizacyjnych szpitali wyspecjalizowanych w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych niezbędnych dla ratownictwa medycznego. Procedury postępowania na wypadek wystąpienia zdarzenia mnogiego/masowego dostępne są na stronie internetowej Ministerstwa Zdrowia: <https://www.gov.pl/web/zdrowie/zdarzenia-z-duza-liczba-poszkodowanych>.

8.1.1 Sposób koordynacji działań jednostek systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne z uwzględnieniem postanowień zawartych w umowach międzynarodowych dotyczących współpracy transgranicznej w zakresie ratownictwa medycznego

Realizując zapisy artykułu 12 „Traktatu między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Federalną Niemiec o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy”, zwanego dalej Traktatem, podpisanego w Bonn dnia 17 czerwca 1991 r., mając na celu m.in. stworzenie podstaw dla pogłębienia współpracy transgranicznej w ratownictwie medycznym, strony ww. Traktatu podpisały 21 grudnia 2011 r. w Warszawie „Umowę ramową między Rzeczpospolitą Polską, a Republiką Federalną Niemiec o współpracy transgranicznej w ratownictwie medycznym”, której celem jest zapewnienia na obszarze przygranicznym możliwie jak najlepszej opieki w zakresie ratownictwa medycznego wszystkim osobom, które stale lub tymczasowo przebywają na tym obszarze.

W związku z powyższym, na podstawie art. 4 i art. 8 ust. 1 ww. Umowy, Wojewoda Lubuski wraz ze Stroną niemiecką, w drodze współpracy opracował Porozumienie o współpracy transgranicznej w ratownictwie medycznym, w obszarze przygranicznym obejmującym Województwo Lubuskie.

W dniu 30 sierpnia 2021 r. w Lubuskim Urzędzie Wojewódzkim w Gorzowie Wlkp. miało miejsce uroczyste podpisanie Porozumienia, które weszło w życie z dniem 01 grudnia 2021 r.

Zgodnie z Porozumieniem na podstawie art. 21 ust. 3c ustawy o Państwowym Ratownictwie Medycznym, wyznaczono obszary działania dla poszczególnych zespołów ratownictwa medycznego wyznaczonych do współpracy transgranicznej w ratownictwie medycznym po stronie polskiej i niemieckiej:

Lp./ Nr.	Podmioty ratownictwa medycznego/ Träger des Rettungsdienstes	Adres miejsca stacjonowania zespołów ratunkowych/ Adresse der Rettungswache	Zespoły ratunkowe/ Rettungsteams		Rejon działania (po stronie polskiej)/ Einsatzgebiet (auf polnischer Seite)
			Rodzaj/ Art	Liczba/ Anzahl	
1.	Ratownictwo Medyczne Sp. z o.o. ul. Młyńska 6 66-200 Świebodzin	ul. Narutowicza 6 66-470 Kostrzyn nad Odrą	S	1	0801011 m. Kostrzyn nad Odrą; 0801075 ob. wiej. Witnica; 0807032 gm.wiej. Słońsk; 805022 Górzycza
2.	NZOZ Szpital im. prof. Z. Religi w Ślubicach Sp. z o.o. ul. Nadodrzańska 6 69-100 Ślubice	ul. Nadodrzańska 6 69-100 Ślubice	P	1	0805054 m. Ślubice; 0805055 ob. wiej. Ślubice; 0805045 ob. wiej. Rzepin; 0805022 Górzycza
			P	1	0805054 m. Ślubice; 0805055 ob. wiej. Ślubice; 0805045 ob. wiej. Rzepin; 0805022 Górzycza
	ul. Nadodrzańska 6 69-100 Ślubice	ul. Ślubicka 4 69-110 Rzepin	P	1	0805015 ob. wiej. Cybinka; 0805044 m. Rzepin; 0805045 ob. wiej. Rzepin; 0805055 Ślubice ob.wiej.; 0807055 Torzym ob. wiej.
		ul. Krośnieńska 11 b 69-108 Cybinka	P	1	0805014 m. Cybinka; 0805015 ob.wiej. Cybinka; 0802072 gm. w. Ślubice;
3.	Zachodnie Centrum Medyczne Sp. z o.o. ul. Piastów 3 66-600 Krosno Odrzańskie	ul. Śląska 35 66-620 Gubin	S	1	0802022 Bobrowice; 0802032 Bytnica; 0802011 m. Gubin; 0802052 ob. w. Gubin; 0802042 m. gm. w. Dąbie; 0802064 m. Krosno Odrzańskie; 0802065 ob. wiej. Krosno Odrzańskie; 0802072 Maszewo;
		ul. Śląska 35 66-620 Gubin	P	1	0802022 Bobrowice; 0802032 Bytnica; 0802011 m. Gubin; 0802052 ob. w. Gubin; 0802042 m. gm. w. Dąbie; 0802064 m. Krosno Odrzańskie; 0802065 ob. wiej. Krosno Odrzańskie; 0802072 Maszewo;
4.	105. Kresowy Szpital Wojskowy z Przychodnią SP ZOZ w Żarach	ul. Strażacka 1 68-300 Lubsko	P	2	0811044 Jasiień; 0811045 Jasiień ob. wiej.; 0811032 Brody; 0811064 Lubsko; 0811065 Lubsko ob. wiej.; 0810021 Żagań
	ul. Domańskiego 2 68-200 Żary	ul. Strzelecka 8 68-212 Trzebieł	P	1	0811052 Lipinki Łużyckie; 0811082 Trzebieł; 0811092 Tuplice; 0811011 Łęknica;

S – zespół specjalistyczny - 2 ratowników medycznych/pielęgniarka systemu + lekarz systemu,

P – zespół podstawowy - 2 ratowników medycznych/pielęgniarka systemu

Lp./ Nr.	Podmioty ratownictwa medycznego/ Träger des Rettungsdienstes	Adres miejsca stacjonowania zespołów ratunkowych/ Adresse der Rettungswache	Zespoły ratunkowe/ Rettungsteams		Rejon działania(<i>po stronie niemieckiej</i>)/ Einsatzgebiet (<i>auf deutscher Seite</i>)
			Rodzaj/ Art	Liczba/ Anzahl	
1.	Gemeinnützige Rettungsdienst Märkisch-Oderland GmbH Am Biotop 10, 15344 Strausberg	Adolf Bräutigamstr. 13 16259 Bad Freienwalde	RTW	1	Nordwestlicher Teil Wojewodschaft Lebus/ Grenzübergang Hohenwutzen Północno-zachodnia część województwa lubuskiego przejście graniczne Hohenwutzen
		Sonnenburger Weg 3a 16269 Wriezen	NEF RTW	1 2	Nordwestlicher Teil Wojewodschaft Lebus/ Grenzübergang Hohenwutzen Północno-zachodnia część województwa lubuskiego przejście graniczne Hohenwutzen
		Bahnhofstraße 13 15324 Letschin	RTW	1	Nordwestlicher Teil Wojewodschaft Lebus/ Grenzübergang Hohenwutzen Północno-zachodnia część województwa lubuskiego przejście graniczne Hohenwutzen
		Müncheberger Weg 6 15306 Seelow	NEF RTW	1 1	Nordwestlicher Teil Wojewodschaft Lebus/ Grenzübergang Hohenwutzen Północno-zachodnia część województwa lubuskiego przejście graniczne Hohenwutzen
		Lindenstraße 1 15328 Alt- Tucheband	RTW	1	Nordwestlicher Teil Wojewodschaft Lebus/ Grenzübergang Hohenwutzen Północno-zachodnia część województwa lubuskiego przejście graniczne Hohenwutzen
2	Stadt Frankfurt/ miasto Frankfurt	Heinrich- Hildebrand-Straße 21 15232 Frankfurt (Oder)	NEF RTW	2 4	Grenzübergang Frankfurt (Oder)/Słubice Przejście graniczne Frankfurt nad Odrą/ Słubice
3	Landkreis LOS/ powiat Oder-Spree	Brieskow- Finkenherd	RTW	1	Grenzübergang Frankfurt (Oder)/Słubice Przejście graniczne Frankfurt nad Odrą/ Słubice
		Müllrose	RTW	1	Grenzübergang Frankfurt (Oder)/Słubice Przejście graniczne Frankfurt nad Odrą/ Słubice
		Briesen	RTW	1	Grenzübergang Frankfurt (Oder)/Słubice Przejście graniczne Frankfurt nad Odrą/ Słubice
4	Landkreis SPN/ powiat Spree-Neiße	Cottbuser Platz 17 03172 Guben	RTW NEF MZF	2 1 1	Stadtgebiet Guben /Grenzübergang Guben, Gubinek, Stadtgebiet Gubin Obszar miasta Guben/ przejście graniczne Guben, Gubinek, obszar miasta Gubin
		Robert- Koch Str.39 03149 Forst (Lausitz)	RTW NEF KTW	2 1 1	Grenzübergang Forst/ Zasieki/ Grenzübergang Olszyna AutobahnPrzejście graniczne Forst/ Zasieki, przejście graniczne Olszyna autostrada

5	Stadt Cottbus/ miasto Cottbus	Dresdener Straße 46 03050 Cottbus	RTW NEF		Grenzübergang Forst/ Zasieki/ Grenzübergang Olszyna Autobahn Przejście graniczne Forst/ Zasieki, przejście graniczne Olszyna autostrada
6	Landkreis GR / powiat Görlitz	Heideweg 2a 02953 Bad Muskau	RTW	1	Stadtgebiet Bad Muskau /Grenzübergang Bad Muskau / Łęknica; Grenzübergang Podrosche/Przewóz Obszar miasta Bad Muskau / Przejście graniczne Bad Muskau / Łęknica; przejście graniczne Podrosche/Przewóz

RTW – Ambulans – zespół ratunkowy – 2 ratowników
NEF – Pojazd ratunkowy z lekarzem i ratownikiem
KTW – Ambulans transportowy – przewóz chorych
MZF – Wielofunkcyjny pojazd do transportu dużych ciężarów (do 300 kg)

Zgodnie z zawartym Porozumieniem, warunkiem rozpoczęcia transgranicznego działania ratunkowego jest otrzymanie przez dyspozytornię medyczną zgłoszenia o konieczności zadysponowania zespołu ratunkowego w obszarze przygranicznym Strony drugiej.

Każda ze stron wyznacza stanowiska dyspozytorskie, w obrębie których dyspozytorzy wykorzystując wszelkie dostępne środki techniczne, realizują i koordynują transgraniczne działania ratunkowe. Podczas prowadzenia transgranicznych działań ratunkowych komunikacja pomiędzy dyspozytorami odbywa się drogą teleinformatyczną.

Komunikacja pomiędzy dyspozytorem, a zespołem ratunkowym, tej samej Strony odbywa się przy użyciu telefonii komórkowej oraz dodatkowo przy pomocy innych środków komunikacji. Strony dążą do tego, aby podczas organizowania i realizacji transgranicznych działań ratunkowych językiem komunikacji był język angielski.

Działania ratunkowe obejmują przyjęcie zgłoszenia, wysłanie zespołu ratunkowego na miejsce akcji, wykonanie czynności ratunkowych i transport do szpitala osób w stanie nagłym. Zespoły ratunkowe prowadzą czynności ratunkowe zgodnie z przepisami prawa obowiązującego na terytorium państwa, z którego pochodzi zespół ratunkowy oraz z poszanowaniem przepisów prawa państwa, na terytorium którego są prowadzone czynności ratunkowe. Zespoły ratunkowe transportują pacjentów w stanie nagłym do najbliższego pod względem czasu dotarcia i właściwego ze względu na stan pacjenta szpitala określonego w Porozumieniu, znajdującego się na terytorium państwa, w którym znajduje się miejsce akcji. Pacjent, który na podstawie polskiego ustawodawstwa jest uprawniony do świadczeń zdrowotnych, może być przewieziony przez polski zespół ratunkowy z miejsca akcji znajdującego się na terytorium Republiki Federalnej Niemiec do podmiotu leczniczego znajdującego się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pod warunkiem, że stan zdrowia tego pacjenta na to pozwala. Pacjent, który na podstawie niemieckiego ustawodawstwa jest

uprawniony do świadczeń zdrowotnych, może być przewieziony przez niemiecki zespół ratunkowy z miejsca akcji znajdującego się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej do podmiotu leczniczego znajdującego się na terytorium Republiki Federalnej Niemiec, pod warunkiem, że stan zdrowia tego pacjenta na to pozwala.

Zespół ratunkowy ocenia stan pacjenta i przekazuje niezwłocznie tą informację do swojego dyspozytora. Z kolei Dyspozytor przekazuje informację do dyspozytora właściwego względem miejsca zdarzenia, który wskazuje szpital, do którego należy przetransportować pacjenta. Ww. dyspozytor przekazuje tę informację do swojego zespołu ratunkowego.

Zakończenie czynności ratunkowych zespołu ratunkowego następuje na miejscu akcji w sytuacji, gdy nie występuje konieczność prowadzenia dalszych czynności ratunkowych lub z chwilą przejęcia pacjenta w stanie nagłym przez podmiot leczniczy. Przekazanie pacjenta w stanie nagłym następuje na podstawie karty medycznych czynności ratunkowych.

Podczas transgranicznych czynności ratunkowych zespoły ratunkowe posługują się dwujęzyczną kartą medycznych czynności ratunkowych określoną w Porozumieniu.

Dokumentacja medyczna stanowi podstawę do przekazania pacjenta w stanie nagłym do podmiotu leczniczego oraz zespołowi ratunkowemu drugiej Strony.

W przypadku zgonu pacjenta zespół ratunkowy informuje właściwą dla miejsca akcji dyspozytornię medyczną. Podejmuje ona działania zgodne z wewnętrznym prawem kraju, na którego terytorium nastąpił zgon. Należy przy tym zwolnić w najbliższym czasie zespół ratunkowy z dalszych działań. Koordynujące dyspozytornie medyczne są obowiązane do uzgodnienia i aktualizacji procedury na wypadek zgonu pacjenta.

8.2. Ogólne informacje o przyjmowaniu i obsłudze zgłoszeń o stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego

Na terenie Województwa Lubuskiego funkcjonuje jednolity system powiadamiania ratunkowego powołany do życia ustawą z dnia 22 listopada 2013 roku (Dz. U. z 2023 r. poz. 748) o systemie powiadamiania ratunkowego. System składa się z Centrów Powiadamiania Ratunkowego (CPR) i działa z zastosowaniem zasady wzajemnej zastępowalności centrów w razie miejscowej awarii systemu teleinformatycznego bądź jego przeciążenia.

W ramach systemu obsługiwane są zgłoszenia alarmowe kierowane na numery alarmowe 112, 997 i 998. Jednocześnie w przypadku zgłoszeń dotyczących stanów nagłego

zagrożenia zdrowotnego, zgłoszenia te przekazywane są do obsługi przez właściwą dyspozytornię medyczną.

W ramach systemu mogą być także obsługiwane numery 991, 992, 993, 994 i 987 oraz inne numery alarmowe, do których zadań należy ochrona życia, zdrowia, bezpieczeństwa, porządku publicznego, mienia lub środowiska.

Operatorzy numeru alarmowego 112 odbierają połączenia w CPR, a następnie przeprowadzają rozmowę w celu uzyskania odpowiednich informacji i drogą elektroniczną przekazują zgłoszenie do służb ratunkowych. W przypadku zgłoszeń wymagających przeprowadzenia wywiadu medycznego, operatorzy przekazują do odpowiedniej dyspozytorni medycznej formatkę wraz z połączeniem.

Na terenie Województwa Lubuskiego funkcjonuje 1 dyspozytornia medyczna z łączną liczbą 7 stanowisk dyspozytorskich, w tym 2 stanowiska wysyłające i 4 stanowiska przyjmujące oraz 1 stanowisko głównego dyspozytora medycznego.

Do zadań dyspozytorów medycznych należy m.in. odbieranie powiadomień o zdarzeniach oraz zgłoszeń alarmowych kierowanych z numeru alarmowego 112, a także dysponowanie ZRM na miejsce zdarzenia w ramach obsługiwanego rejonu operacyjnego. Zgodnie art. 24e ust.1 ustawy o PRM dyspozytorzy medyczni wykonują zadania z wykorzystaniem SWD PRM.

Informacje dot. stanowisk dyspozytorów medycznych za rok 2022 znajdują się w **tabeli 13**.

Jednocześnie przyjmowanie zgłoszeń alarmowych i powiadomień o zdarzeniach, ustalanie priorytetów oraz niezwłoczne dysponowanie zespołów ratownictwa medycznego na miejsce zdarzenia, odbywa się na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 19 sierpnia 2019 r. w sprawie ramowych procedur obsługi zgłoszeń alarmowych i powiadomień o zdarzeniach przez dyspozytora medycznego (Dz. U. z 2019 r., poz. 1703) z uwzględnieniem algorytmu zbierania wywiadu medycznego.

8.3. Liczba połączeń i czas obsługi zgłoszeń w dyspozytorni medycznej za rok poprzedni

Informacje dot. liczby połączeń i czasu obsługi zgłoszeń w dyspozytorni medycznej znajdują się w **tabeli 14**.

8.4 Struktura i organizacja łączności radiowej ze wskazaniem rodzajów wykorzystywanych urządzeń

Na obszarze Województwa Lubuskiego wszystkie zespoły ratownictwa medycznego są dysponowane z wykorzystaniem SWD PRM.

W celu zapewnienia sprawnej komunikacji pomiędzy zespołami ratownictwa medycznego, a stanowiskami dyspozytorów medycznych, dysponent zespołów ratownictwa medycznego realizujący świadczenia w rodzaju ratownictwo medyczne na obszarze danego rejonu operacyjnego, zapewnia:

- 1) warunki i środki techniczne umożliwiające przyjmowanie zgłoszeń za pośrednictwem systemu SWD PRM, zgodnie z wymaganiami przewidzianymi dla tego systemu;
- 2) środki łączności radiowej oraz telefony GSM, umożliwiające komunikację zespołów ratownictwa medycznego ze stanowiskami dyspozytorów medycznych zlokalizowanych w dyspozytorni medycznej obsługującej zgłoszenia z rejonu operacyjnego, w którym działa dysponent.

Decyzją Ministra Zdrowia operatorem sieci radiowej jest Lotnicze Pogotowie Ratunkowe. Łączność radiowa realizowana jest poprzez dotychczas przydzielone częstotliwości oraz posiadany sprzęt łączności.

Elementami systemów łączności radiotelefonicznej są:

- **radiotelefony bazowe** (w szpitalnych oddziałach ratunkowych oraz niektórych szpitalach, u dyspozytorów medycznych, wojewódzkich koordynatorów ratownictwa medycznego, w bazach stacjonowania zespołów ratownictwa medycznego),
- **radiotelefony mobilne** (zespoły ratownictwa medycznego).

Pozostałe elementy systemu łączności radiotelefonicznej to:

- ✓ sieć stacji bazowych sterowanych przez sieć VPN wojewody opartych na przemiennikach,
- ✓ konsole radiowe (u dyspozytorów medycznych, u wojewódzkiego koordynatora ratownictwa medycznego),

- ✓ radiotelefony bazowe DM4600 do łączności pomiędzy: zespołami ratownictwa medycznego, dyspozytornią, wojewódzkim koordynatorem ratownictwa medycznego, szpitalnymi oddziałami ratunkowymi, izbami przyjęć (w szpitalnych oddziałach ratunkowych oraz w jednostkach organizacyjnych szpitali wyspecjalizowanych w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych niezbędnych dla ratownictwa medycznego w izbach przyjęć oraz w miejscach stacjonowania zespołów ratownictwa medycznego),
- ✓ radiotelefony bazowe do łączności z Lotniczym Pogotowiem Ratunkowym (w szpitalnych oddziałach ratunkowych oraz w jednostkach organizacyjnych szpitali wyspecjalizowanych w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych niezbędnych dla ratownictwa medycznego),
- ✓ radiotelefony mobilne DM4601 wyposażone w antenę GPS (zespoły ratownictwa medycznego).

Dotychczasowy kanał 169,000 MHz simpleks zostaje utrzymany jako ogólnopolski kanał współdziałania wszystkich jednostek służby zdrowia, oraz Stacji Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa, a także Lotniczego Pogotowia Ratunkowego, na którym prowadzony jest ciągły nasłuch. Prowadzona korespondencja słyszalna jest w zasięgu działania stacji radiowej.

Łączność radiowa w ochronie zdrowia zorganizowana jest w standardzie cyfrowej łączności radiowej DMR w technologii IP Site Connect w oparciu o sieć stacji bazowych rozlokowanych na terenie województwa lubuskiego. W związku z rozległym obszarem działania systemu radiowego oraz dużą ilością stacji retransmitujących, obszar działania został podzielony na 4 Strefy (Site):

- 1 Site - rejony - kostrzyński, gorzowski, strzelecko-drezdenecki.
- 2 Site - rejony – słubicki, sulęciński, międzyrzecki, świebodziński.
- 3 Site - rejony – zielonogórski, sulechowski, nowosolski, wschowski.
- 4 Site - rejony – krośnieński, żarski, żagański.

Na obszarze Województwa Lubuskiego zapewniony jest roaming pomiędzy dowolnymi strefami. Niezależnie w poszczególnych strefach w pierwszej szczelinie czasowej przesyłane są dane o lokalizacji ambulansów ZRM, w drugiej szczelinie czasowej przesyłane są wiadomości tekstowe oraz głos. Lokalizacja ambulansów prezentowana jest na konsolach radiowych u dyspozytorów i u koordynatora. Praca w sieci odbywa się w simpleksie, wywołanie następuje głosem z użyciem przydzielonych kryptonimów.

8.4.1 Zasady i organizacja komunikacji radiowej w systemie Państwowe Ratownictwo Medyczne, z wykorzystaniem przydzielonych numerów identyfikacyjnych zespołów ratownictwa medycznego i dyspozytorni medycznych

Dyspozytorzy medyczni, kierownicy zespołów ratownictwa medycznego i wojewódzcy koordynatorzy ratownictwa medycznego działają w oparciu o procedury Ministerstwa Zdrowia obejmujące „Zasady tworzenia identyfikacyjnych oznaczeń w systemie PRM i przydzielania nazw technicznych w SWD PRM”, których używają podczas prowadzenia korespondencji radiowej.

ROZDZIAŁ IX INFORMACJA NA TEMAT PERSONELU ZATRUDNIONEGO W JEDNOSTKACH SYSTEMU PAŃSTWOWE RATOWNICTWO MEDYCZNE

9.1 Liczba osób wykonujących zawód medyczny w jednostkach systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne, o których mowa w art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym.

Definicję lekarza systemu, pielęgniarki systemu, ratownika medycznego i dyspozytora medycznego reguluje ustawa o Państwowym Ratownictwie Medycznym.

Liczba osób wykonujących zawód medyczny w jednostkach systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne znajduje się w **tabeli 15**.

ROZDZIAŁ X JEDNOSTKI WSPÓŁPRACUJĄCE Z SYSTEMEM PAŃSTWOWE RATOWNICTWO MEDYCZNE

10.1 Charakterystyka ogólna jednostek współpracujących z systemem Państwowe Ratownictwo Medyczne

Zgodnie z art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym jednostkami współpracującymi z systemem są:

- 1) jednostki organizacyjne Państwowej Straży Pożarnej,
- 2) jednostki ochrony przeciwpożarowej włączone do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego,
- 3) jednostki organizacyjne Policji i Straży Granicznej,
- 4) jednostki podległe Ministrowi Obrony Narodowej,

- 5) podmioty uprawnione do wykonywania ratownictwa górskiego na podstawie przepisów ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie i ratownictwie w górach i na zorganizowanych terenach narciarskich,
- 6) podmioty uprawnione do wykonywania ratownictwa wodnego na podstawie przepisów ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych,
- 7) podmioty uprawnione do wykonywania ratownictwa górniczego na podstawie przepisów ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. - Prawo geologiczne i górnicze,
- 8) jednostki organizacyjne Morskiej Służby Poszukiwania i Ratownictwa, o której mowa w ustawie z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie morskim,
- 9) podmioty niewymienione w pkt 1-8 oraz społeczne organizacje, które w ramach swoich zadań ustawowych lub statutowych są obowiązane do niesienia pomocy osobom w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego, które uzyskały wpis do rejestru jednostek współpracujących z systemem.

10.2. Informacja o Rejestrze Jednostek Współpracujących z systemem Państwowe Ratownictwo Medyczne

Zgodnie z art. 17 ustawy o Państwowym Ratownictwie Medycznym wojewoda prowadzi rejestr w wersji elektronicznej, natomiast jego administratorem jest jednostka podległa ministrowi właściwemu do spraw zdrowia, właściwa w zakresie systemów informacyjnych ochrony zdrowia. Elektroniczny Rejestr Jednostek Współpracujących z systemem Państwowe Ratownictwo Medyczne, zawierający informacje dot. jednostek współpracujących z Systemem, dostępny jest pod adresem <https://rjwprm.ezdrowie.gov.pl>.

ROZDZIAŁ XI PLANOWANE NOWE JEDNOSTKI SYSTEMU PAŃSTWOWE RATOWNICTWO MEDYCZNE

11.1 Informacje o planowanych na kolejne lata nowych, przenoszonych lub likwidowanych zespołach ratownictwa medycznego, w tym ich liczba, rodzaj, rozmieszczenie i planowany czas uruchomienia

Brak planów.

11.2 Informacje o planowanych na kolejne lata nowych, przenoszonych lub likwidowanych szpitalnych oddziałach ratunkowych i planowany czas uruchomienia

W chwili obecnej nie planuje się zmian w zakresie liczby, usytuowania szpitalnych oddziałów ratunkowych. W związku z powyższym nie wypełnia się **tabeli 17**.

11.3 Informacje o planowanych na kolejne lata nowych, przenoszonych lub likwidowanych centrach urazowych lub centrach urazowych dla dzieci na obszarze województwa i planowany czas uruchomienia

W chwili obecnej nie są planowane zmiany w przedmiotowym zakresie.

Wykaz załączników do Części I Planu działania systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne dla Województwa Lubuskiego.

Tabela nr 1 – Rejony operacyjne i miejsca stacjonowania zespołów ratownictwa medycznego.

Tabela nr 2 – Zespoły Ratownictwa Medycznego włączone do systemu PRM.

Tabela nr 3 – Dodatkowe zespoły ratownictwa medycznego.

Tabela nr 4 – Wyjazdy zespołów ratownictwa medycznego.

Tabela nr 5 – Czasy dotarcia zespołów ratownictwa medycznego.

Tabela nr 6 – Lotnicze zespoły ratownictwa medycznego.

Tabela nr 7 – Szpitalne oddziały ratunkowe.

Tabela nr 8 – Jednostki organizacyjne szpitala wyspecjalizowane w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych niezbędnych dla ratownictwa medycznego.

Tabela nr 9 – Liczba przyjęć pacjentów w szpitalnym oddziale ratunkowym.

Tabela nr 10 – Liczba przyjęć pacjentów w izbie przyjęć szpitala.

Tabela nr 11 – Centra urazowe.

Tabela nr 12 – Centra urazowe dla dzieci.

Tabela nr 13 – Stanowiska dyspozytorów medycznych.

Tabela nr 14 – Liczba połączeń i czas obsługi zgłoszeń w dyspozytorni medycznej.

Tabela nr 15 – Liczba osób wykonujących zawód medyczny w jednostkach systemu PRM.

Tabela nr 16 – Rejony operacyjne i miejsca stacjonowania planowanych do uruchomienia ZRM.

Tabela nr 17 – Szpitalne Oddziały Ratunkowe planowane do uruchomienia.

CZEŚĆ II POSTANOWIENIA SZCZEGÓŁOWE

ROZDZIAŁ XII SPIS AKTUALIZACJI WOJEWÓDZKIEGO PLANU DZIAŁANIA SYSTEMU PAŃSTWOWE RATOWNICTWO MEDYCZNE DLA WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO

12. 1 Arkusz zmian i aktualizacji „Wojewódzkiego Planu Działania Systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne dla Województwa Lubuskiego”

Nr aktualizacji	Zakres zmian	Data akceptacji ministra właściwego do spraw zdrowia
1	<p>Uzupełniono tabelę 1 i 2 o podmioty, które od 1 kwietnia 2019 r. realizują świadczenia w rodzaju ratownictwo medyczne (wyłonione podczas postępowania konkursowego przeprowadzonego przez LOW NFZ).</p> <p>Nadano nowe nazwy zespołom ratownictwa medycznego zgodnie zasadami tworzenia identyfikacyjnych oznaczeń w systemie Państwowe Ratownictwo Medyczne i przydzielania nazw technicznych w Systemie Wspomagania Dowodzenia Państwowego Ratownictwa Medycznego.</p> <p>Zaktualizowano dane statystyczne za 2018 r.</p> <p>Zaktualizowano jednostki organizacyjne szpitala wyspecjalizowane w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych niezbędnych dla ratownictwa medycznego.</p> <p>W okresie od 29 lipca 2019 r. od godz. 8 do 5 sierpnia 2019 r. do godz. 20 ., w związku z odbywającym się cyklem imprez masowych pod wspólną nazwą Pol'and'Rock Festival, zostanie uruchomiony 1 podstawowy zespół ratownictwa medycznego stacjonujący w Kostrzynie nad Odrą</p> <p>W okresie od 29 lipca 2019 r. do 5 sierpnia 2019 r., w związku z odbywającym się cyklem imprez masowych pod wspólną nazwą Pol'and'Rock Festival, zostaną utworzone 2 dodatkowe stanowiska dyspozytorów medycznych.</p>	21.06.2019 r.
2	<p>Zaktualizowano dane statystyczne za 2019 r.</p> <p>Zaktualizowano jednostki organizacyjne szpitala wyspecjalizowane w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych niezbędnych dla ratownictwa medycznego.</p> <p>Z dniem 16 września 2020r. przekształcono 7 specjalistycznych zespołów ratownictwa medycznego (S ZRM) na podstawowe zespoły ratownictwa medycznego (P ZRM): 2 ZRM S w Gorzowie Wlkp., 1 ZRM S w Słubicach, 1 ZRM S w Sulęcinie, 1 ZRM S w Sulechowie, 1 ZRM S w Zielonej Górze, 1 ZRM S w Nowej Soli.</p> <p>Dostawiono 2 podstawowe ZRM (Łagów, Krzeszyce) oraz w okresie od 1 maja do 30 września (12 godz. na dobę) w specjalistycznym zespole ratownictwa medycznego stacjonującym w Zielonej Górze, funkcjonować będzie dodatkowa osoba uprawniona do wykonywania medycznych czynności ratunkowych, poruszająca się na motocyklu.</p>	24.08.2020 r.
3	<p>Zaktualizowano tabele nr 1 i 2 o przekształcone i dostawione ZRM, które od 16 września 2020 r. realizują świadczenia na obszarze województwa lubuskiego.</p> <p>Zaktualizowano tabelę nr 3 w zakresie dodatkowych zespołów ratownictwa medycznego.</p> <p>Zaktualizowano tabelę nr 6 w zakresie czasu dyżurów Lotniczego Pogotowia Ratunkowego.</p>	28.12.2020 r.
4	Zaktualizowano dane statystyczne za 2020 rok.	28.04.2021 r.
5	Zaktualizowano dane statystyczne za 2021 rok.	31.05.2022 r.

	Zaktualizowano wykaz jednostek organizacyjnych szpitali wyspecjalizowanych w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych niezbędnych dla ratownictwa medycznego.	
6	Zaktualizowano dane statystyczne za 2022 rok. Przekwalifikowanie z dniem 1 kwietnia 2023 roku trzech ZRM „S” na 3 ZRM „P” (Gorzów Wlkp., Międzyrzecz, Żary). Uruchomienie nowego ZRM „P” w Kostrzynie nad Odrą.	8.03.2023 r.
7	Zaktualizowano adres miejsca stacjonowania Zespołu Ratownictwa Medycznego w Krzeszycach. Zaktualizowano wykaz jednostek organizacyjnych szpitali wyspecjalizowanych w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych niezbędnych dla ratownictwa medycznego (tabela nr 8) wg stanu na dzień 19 września 2023 r..	17.11.2023 r.